

SMITTEVERN-NYTT

FAGLIG FORUM FOR HELSESYKEPLEIERE SOM ARBEIDER MED SMITTEVERN

Årgang 20, nummer 1

Februar 2022

20 ÅRS JUBILEUM FOR SMITTEVERN-NYTT

Du leser nå årets første utgave av Smittevern-Nytt 2022. I 20 år har Smittevern-Nytt blitt utgitt med 4 utgaver i året til helsesykepleiere og andre med interesse for smittevern. I begynnelsen ble Smittevern-Nytt sendt ut pr. post i papirversjon med frimerke på konvolutten, men etter hvert som tilgang til internett ble mer vanlig på landets ulike helsestasjoner er det nå kun elektronisk forsendelse som en pdf fil til aktuelle personer som selv melder sin interesse. Formålet med Smittevern-Nytt er å samle ny, spennende og kanskje ukjent informasjon om temaer innen fagfeltet smittevern, vaksinasjon og reisevaksinasjon. God videre lesning.

OMIKRONUTBRUDDET PÅ AKER BRYGGE – EN SMITTEVERNLEGES ERFARING

Smittevernlege: – Å beholde roen er det viktigste jeg har lært. Da den nye omikronvarianten eksploderte i Oslo, trykket assisterende bydelsoverlege Tine Ravlo på den røde knappen. Så fikk hun verdens øyne på seg. Vi hørte om omikron i Sør-Afrika bare noen dager i forkant. Og plutselig fikk jeg en telefon fra Folkehelseinstituttet (FHI) om mulig funn av omikron på en PCR-prøve fra noen i min bydel. Plutselig var Oslo senteret for det som muligens er et av de største kjente utbruddene av omikron i verden. I ettertid har dette medført et massivt smittesporingsarbeid og mediekjør for Ravlo og teamet hennes.

Les hele artikkelen: [Tidsskriftet no 12.2021](#)

RUSSERINFLUENSA I 1889-1891 KAN HA VÆRT EN KORONAPANDEMI

Belgiske forskere, Harald Brüssow og Lutz Brüssow, har gått nøye gjennom erfaringene leger noterte seg under russerinfluensaen for 130 år siden, mener at dette ligner mer på Sars-CoV-2 enn på en influensa. Tap av lukt og smak, pusteproblemer og mye som minner om de long covid-symptomene vi nå ser. Dette er noe av det forskerne finner i legers notater om syke personer rammet av russerinfluensaen – eller russisk snue som den også ble hetende i Norge. Under pandemien ble toppen av sykdom og død nådd etter to år. Pandemien spredte seg i tre ulike bølger før den ebbet ut. Kilde: [Forskning.no](#)

I dette nummeret:

1 20 års jubileum, omikronutbruddet i Oslo, Russerinfluensa, Podcast gulfeber, Antibiotikaresistens i havet, GISPS
2. Malaria, Knot&Tuck., Spotify, HIV mRNA vaksine

PODCAST «EYE ON YELLOW FEVER»

[En podcast på 10 episoder av EYE Eliminate Yellow Fever Epidemic](#) strategien som tar deg med i en samlet global innsats for å sikre at gulfeber ikke blir den neste store globale helsetrusselen i verden. De intervjuer eksperter fra hele verden om temaer som historien om gulfeber (YF), klimaendringer og folkehelse, og mange andre for å vise hvorfor YF er en sykdom som ikke kan ignoreres.

[WHO's liste over land med gulfeber. Oppdatert 6. mai 2021](#)

I det siste utbruddet av gulfeber i Afrika fra begynnelsen av 2021 til 20. desember er det påvist 300 trolige tilfeller og 88 laboratorie bekreftet gulfebertilfeller med 66 dødsfall i 6 land Ghana: 42, Kamerun: 8, Tsjad: 8, Nigeria: 4, Kongo:2, DRC: 2.

ANTIBIOTIKARESISTENS OG FISK PÅ P-PILLER

Havet er et speilbilde av våre medisinskap. Antibiotikaresistens skyldes delvis at bakterier eksponeres for små mengder antibiotika i miljøet. Antibiotika er en av medikamentgruppene vi finner igjen når vi tar prøver av det rensede avløpsvannet. Bakterier i det marine miljø kan dermed bli eksponert for veldig lave konsentrasjoner av virkestoffet, noe som gir bakteriene mulighet til å bygge resistens. De fleste av oss reflekterer nok ikke særlig mye over hva som skjer med det som går i sluket eller det vi skyller ned i do. Renseanlegg er ikke konstruert for å bryte ned legemidler og de andre kjemikaliene som vi bruker til daglig. Mange av dem renner rett gjennom uten å brytes ned, mens andre blir delvis nedbrutt. Sør-Afrika har detektert flere farmasøytiske produkter i fisk kjøpt på det lokale markedet i Cape Town. Disse stoffene har kommet ut i havet via avløpsvann.

Les hele artikkelen: [Legemidler havner i havet og tilbake på middagsbordet \(forskersonen.no\)](#)

GLOBAL INFLUENZA SURVEILLANCE AND RESPONSE SYSTEM, GISRS, FEIRER 70 ÅR

GISRS ble opprettet i 1952 som et verdensomspennende nettverk grunnlagt for å beskytte mennesker mot trusselen om influensa. I 1952 var det bare 25 land som hadde overvåkning av influensa og mulighet til å rapportere til WHO. I dag deltar mer enn 127 land i nettverket. Basert på GISRS-overvåking har WHO anbefalt egnede virus for inkludering i årlige sesongvaksiner siden 1973. Siden 1998 har GISRS gitt halvårslige anbefalinger for sesongmessige influensavaksine-sammensetninger for den nordlige og sørlige halvkule. Kilde: [WHO](#)

AKTUELL NETTSTEDER

- Folkehelseinstituttet www.fhi.no
- NSF's landsgruppen av helsesykepleiere www.sykepleierforbundet.no
- The International Union Against Tuberculosis and Lung Disease (The Union) www.theunion.org
- WHO's disease outbreak news www.who.int/csr/don/en/
- The International Society of Travel Medicine (ISTM) www.istm.org

AKTIVITETSKALENDER 2022

KORONA PANDEMIEN

- **E-kurs:** Nasjonal digital opplæring i koronavaksinering [Arr Hdir / FHI](#)
- **E-kurs:** Nasjonal Smittesporingsopplæring [Arr. Hdir / FHI](#)

REISEMEDISIN / VAKSINASJON

- **8. – 10. juni** Northern European Conference on Travel Medicine (NECTM8), Rotterdam, Nederland. Arr: NECTEM: https://mkon.nu/nectm_8

TUBERKULOSE

- **24. mars** Verdens TB-dag. Nasjonal digital halvdagsseminar fra kl. 12.00. Arr: [FHI](#)

MIGRASJONSHELSE

- **E-kurs:** Migration and Health for Health Professionals. Arr. [ECDC](#)

Faglig forum for helsesykepleiere som arbeider med smittevern

Ønsker du å få tilsendt Smittevern-nytt? Send en e-post til redaktøren:

mone.kildal@bga.oslo.kommune.no

WORLD MALARIA REPORT 2021

I følge WHO's siste verdens malariarapport var det anslagsvis 241 millioner malariatilfeller og 627 000 malariadødsfall på verdensbasis i 2020. Dette representerer omtrent 14 millioner flere tilfeller i 2020 sammenlignet med 2019, og 69 000 flere dødsfall. Omtrent to tredjedeler av disse ekstra dødsfallene (47 000) var knyttet til forstyrrelser i tilbudet om malariaforebygging, diagnose og behandling under korona pandemien. For eksempel har kun tre fjerdedeler av alle planlagte impregnerte myggnett blitt distribuert i 2020. WHO's afrikanske region noterte en økning på 12% i malariadødsfall i 2020 sammenlignet med året før. Afrika sør for Sahara står fortsatt for ca. 95 % av alle malariatilfeller og 96 % av alle dødsfall i 2020. Omtrent 80 % av dødsfallene i regionen er blant barn under 5 år.

Kina og El Salvador ble sertifisert av WHO som malariafrie og Iran har ikke rapportert noen innenlands smitte tre år på rad. Kambodsja, Laos, Myanmar, Thailand og Vietnam fortsetter å rapportere om reduksjon i antall tilfeller av malaria. Ved utgangen av 2021 anbefalte WHO blant annet at malariavaksinen «Mosquirix®» bør anbefales til barn som bor i Afrika sør for Sahara og i andre regioner med moderat til høy forekomst av P. falciparum,

Les hele rapporten: <https://www.who.int/teams/global-malaria-programme/reports/world-malaria-report-2021>

HVORDAN FÅ MUNNBINDET TIL Å PASSE BEDRE?

Amerikanske CDC har laget en demonstrasjonsvideo «Knot & Tuck» en metode for å få bedre passform på engangsmunnbind slik at det forhindrer lekkasje ved nese, hake og kinn.

<https://www.youtube.com/watch?v=GzTAZDsNBe0>

COVID-19 MISINFORMASJON OG SPOTIFY

Flere kjente artister: Neil Young, D. Crosby, S. Stills and G. Nash, Joni Michell har trukket musikken sin fra Spotify i protest mot podcasten til Joe Rogan som de mener sprer misinformasjon om covid-19 nettopp på Spotify. Kilde: [The Washington Post](#)

KLINISK UTPRØVING FASE 1 AV HIV VAKSINE BASERT PÅ mRNA TEKNOLOGI

Det amerikanske bioteknologiselskapet Moderna og den ideelle organisasjonen International Aids Vaccine Initiative (IAVI) utforsker bruken av mRNA-teknologi, som ber kroppen om å lage et protein som utløser en immunrespons. Den kliniske fase I-studien, finansiert av Bill & Melinda Gates Foundation og i samarbeid med Moderna, vil teste sikkerheten og immunresponsen til to mRNA-vaksineantigener på 56 friske voksne.

<https://clinicaltrials.gov/ct2/show/NCT05001373>

Kilde: [The Washington Post](#)